

[Waldorff]

socialdemokratiet burde gøre, er at sige, at man selvfølgelig ikke kan tage det alvorligt, at man ikke kan være bundet af en domstol, der har sådanne fortolkninger, og som er så klart underlagt borgerlige interesser.

Den anden begrundelse, socialdemokratiet kunne have for at komme med dette lovforslag, kunne jo så være det, at der alligevel var et borgerligt flertal for at lave et indgreb omkring eksklusivaftalerne. Det er der jo, hvis de radikale er med, hvis de magter at komme i den situation, hvor de altså skræver med et ben i hver lejr og har mel i munden og alt det dér og så alligevel til sidst finder ud af et eller andet, ja, så er der et flertal. Men så må socialdemokratiet da lade de borgerlige gennemføre dette lovforslag og sige, at det er socialdemokratiets opgave som et arbejderparti at mobilisere fagbevægelsen, sådan at man kan få saboteret angrebene imod eksklusivaftalerne. Det er sådan, fagbevægelsen har sikret sig de demokratiske rettigheder igennem 100 år, ved ikke at underkaste sig, hver gang de borgerlige kommer og siger: dette er lov, det er vores opfattelse af demokratiet.

Arne Bjerregaard (KrF):

Debatten om eksklusivaftaler er næppe endt med dette forslag, således som en enkelt fremførte fra socialdemokratiets side. Årsagen til dette er jo netop, at spørgsmålet ikke blot er et arbejdsmarkeds-mæssigt spørgsmål, men et spørgsmål om frihed og magt, og dér ønsker vi i alt fald at stå på frihedens side. Lad mig derfor principielt sige, at kristeligt folkeparti intet – intet – har imod fagforeninger. Vi mener endda, at fagforeningerne har været en forudsætning for den brede tekniske udvikling i verden. Vi mener også, at fagforeningerne har været forudsætningen for den medfølgende velstandsudvikling, således at den ikke blev forbeholdt en mindre overklasse i samfundet. Ja, det mener vi skam skyldes fagforeningerne. Kristeligt folkeparti er stadig af den opfattelse, at lønpres i almindelighed fra fagforeningsside befordrer den tekniske udvikling, fordi lønomkostningsstigningerne altid vil blive modvirket af automatiske og tekniske forbedringer i produktionen. Samtidig erkender vi også, at lønforbedringer vil skabe et købedygtigt publikum, hvilket forøger produktionsmuligheder-

ne. Og det har fagforeningerne været og kan stadig væk være med til.

Men så må jeg også sige, at det selvfølgelig er givet, at et enkelt land ikke kan skabe sig et lønniveau, der ligger langt over andre samhandelslande, noget, som vi f. eks. har prøvet herhjemme i en overgangsperiode. Dér er det, vi siger, at det kunne måske være og har måske været et produkt af magtfuldkomne fagforeninger. Denne søgen efter det magtfuldkomne mener jeg netop er det fagforeningsmæssige problem i dag. Det er ikke selve fagforeningsideen. Vi mener, at fagforeninger ikke længere er et frivilligt fagligt fællesskab, men på mange måder er blevet et magtorgan, der lader hånt om det enkelte menneske og det enkelte menneskes frihedsrettigheder. Ikke længere ved overtalelser, ved argumenter, men ved gold magtanvendelse søger fagforeningen at udslette enhver fra arbejdsmarkedet, der søger at forfægte retten til friheden, til arbejdet og til selvstændig tænkning. Dér er det, jeg siger, at det næsten nøjagtigt er som en totalitær foreteelse. Så kan vi selvfølgelig have den glæde – hvis vi skal holde os til det principielle – at magtfuldkommenheden altid opløser sig selv, når den har nået sit mål, for så har den ingen ydre udformning længere, akkurat ligesom en boble opløses eller sprænges i det øjeblik, da der ikke er et ydre tryk.

Vi ønsker ikke, at fagforeningerne skal bort. Vi mener, fagforeninger er et gode, og for fagforeningernes egen skyld, af respekt for friheden – dér kommer respekten for andre og andres opfattelse først – må vi på en vis måde stække fagforeningernes vej mod den diktatoriske magt.

Menneskerettighedsdomstolen har nu talt, og ministeren følger dens afgørelse, og det skal han ikke klandres for, men jeg må nok sige, at han følger afgørelsen med knebent mål.

Vi ønsker ikke blot respekt for de ansatte, hvilket ministeren vil med sit forslag, men vi ønsker også respekt for arbejdsgiveren, ikke, at der skal være større respekt for ham end for de andre, men vi ønsker, at der skal være rimelighed, en ligevægt i lovforslaget. Derfor kan jeg lige så godt nu bebude, at vi vil fremsætte et ændringsforslag. Vi vil indsætte som et nyt punkt – der må ændres lidt i overskriften, men det kan gøres, uden at man ændrer ved lovens egentlige indhold – plus